

rijksuniversiteit
groningen

faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen

aolb

Toetsplan Pedagogische Wetenschappen AOLB

Academisch jaar 2022-2023

Inhoud (ctrl+click)

1	Inleiding	3
2	Doelstelling van de opleiding	4
3	Eindtermen van de opleiding	6
4	De relatie tussen vakken, eindkwalificaties, Dublin-descriptoren, en toetsing	8
4.1	Bachelor jaar 1	8
4.2	Bachelor jaar 2	16
4.3	Bachelor jaar 3	25
4.4	Bachelor jaar 4	29
5	De gehanteerde opstellingsprocedures, beoordelingsprocedures en beoordelingscriteria	34
6	De verantwoordelijken voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het toetsbeleid	36
7	De wijze van periodieke evaluatie	37
8	Bijlagen	38
	Bijlage 1: Dublin-descriptoren op bachelorniveau:	38
	Bijlage 2: Overzicht van mogelijke toetsvormen	38
	Bijlage 3: Matrix Eindkwalificaties	39
	Bijlage 4: AOLB-competenties (ter informatie)	40

1 Inleiding

Dit toetsplan beschrijft de wijze van toetsing en beoordeling van alle verplichte studieonderdelen en alle aangeboden keuze-onderdelen van het curriculum bachelor Pedagogische Wetenschappen AOLB en de academisch verzwaarde Pabo-vakken van de AOLB (samen 180 EC). De overige 60 EC Pabo-vakken die onderdeel uitmaken van het Pabo-diploma vormen geen onderdeel van dit toetsplan, omdat zij geen onderdeel uitmaken van de bachelor Pedagogische Wetenschappen. Het plan is opgesteld door de beleidsmedewerker van de opleiding onder verantwoordelijkheid van de opleidingsdirecteur. Het plan heeft ter controle en advisering voorgelegd aan de examencommissie Pedagogische Wetenschappen.

2 Doelstelling van de opleiding

Visie en missie: kritisch en betrokken

De Academische Opleiding Leraar Basisonderwijs (AOLB) is een double degree opleiding, bestaande uit de bachelor Pedagogische Wetenschappen (PW) en de bachelor Opleiding Leraar Basisonderwijs (pabo). Dit betekent dat de studenten opgeleid worden om onder begeleiding wetenschappelijk onderzoek te doen naar opvoeding en onderwijs in al zijn facetten en dat de studenten worden opgeleid tot academische leerkracht in het PO. De AOLB streeft naar de vorming van academisch opgeleide pedagogen/leerkrachten met een kritische en betrokken houding, die in staat zijn om op basis van brede vakinhoudelijke en methodologische kennis hun inzichten en vaardigheden in te zetten ten behoeve van de onderwijs-/pedagogische praktijk, het beleid en het onderzoek. Hiertoe zet de opleiding in op vijf hoofdeindkwalificaties, te weten: de verwerving van vakinhoudelijke kennis en inzichten, het uitvoeren van en rapporteren over wetenschappelijk onderzoek, het toepassen van kennis en inzichten in een professionele beroepscontext (professionele vaardigheden), een oordeel formuleren over pedagogische/didactische vraagstukken en -praktijken en het vergroten van leervaardigheden van studenten. Daarnaast worden studenten opgeleid tot bevoegd leerkracht primair onderwijs voor de groepen 1 t/m 8.

Voor het ontwikkelen van een kritische houding acht de opleiding een brede opleiding onontbeerlijk. Dit stelt studenten namelijk in staat pedagogische vraagstukken vanuit verschillende perspectieven op kritische wijze te begrijpen en te verklaren. Daarnaast is voor een kritische houding gedegen kennis en inzicht nodig op het gebied van methoden en technieken, omdat met die kennis en dat inzicht nieuwe kennis kan worden ontwikkeld en kennisclaims kunnen worden getoetst. Voor het ontwikkelen van een kritische houding hanteert de opleiding een activerend en onderzoeksgestuurd didactisch concept.

Voor het ontwikkelen van betrokken academici en academische professionals brengt de opleiding studenten in aanraking met actuele maatschappelijke vraagstukken met betrekking tot onderwijs/vorming, opvoeding en zorg. Ook brengt de opleiding studenten in aanraking met het functioneren als leerkracht in de beroepspraktijk van het PO. Studenten leren adequaat en sensitief om te gaan met het gegeven dat onderwijs, opvoeding of (jeugd)zorg gebonden zijn aan waarden en normen en dat deze laatste verschillen per cultuur.

De opleiding leidt op tot academische professionals, gecombineerd met beroepsgerichte competenties. Het doel van de AOLB is dat de afgestudeerden in staat zijn in de volle omvang van de dagelijkse praktijk te functioneren als leerkracht en daarbij een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en verbetering van de praktijk van het basisonderwijs. Dit op basis van de integratie van wetenschappelijke kennis, praktijkkennis (stages) en ervaring. De opleiding stimuleert een attitude, waarin afgestudeerden de ontwikkeling van kinderen willen optimaliseren en nieuwsgierig zijn naar alles wat met leren, ontwikkelen, innoveren, de school en de samenleving te maken heeft. Door deze attitude streven academische leerkrachten bij het doorgronden en beïnvloeden van opvoeding, ontwikkeling en onderwijs naar een balans tussen betrokkenheid en distantie en zijn zij zich bewust van de rol die zij daarin kunnen vervullen. De wetenschappelijk georiënteerde leerkracht is dus vanuit twee perspectieven aan het werk: uitvoerend op basis van wetenschappelijke inzichten en die uitvoering onderzoekend met behulp van wetenschappelijk verantwoorde onderzoeksmethoden. De wisselwerking tussen theorie en praktijk staat in de opleiding centraal. Dit alles gericht op optimalisering van de onderwijspraktijk.

Didactisch concept: activerend en onderzoeksgestuurd onderwijs

Om de visie en missie te realiseren is het didactisch concept van de AOLB gebaseerd op activerend en onderzoeksgestuurd onderwijs. Hierin is onderzoek systematisch vervlochten met onderwijs en worden studenten door het toepassen van uiteenlopende werkvormen uitgedaagd zich kritisch te verhouden tot het geleerde. Hiertoe wordt het onderwijs voor een deel verzorgd door universitair (hoofd)docenten en hoogleraren die hun sporen hebben verdiend in het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Zij brengen eigen en andermans onderzoek in hun onderwijs voor het voetlicht en laten studenten participeren in onderzoek. Tevens wordt het

onderwijs verzorgd door Pabodocenten met minimaal een mastertitel, die hun sporen hebben verdiend in het professionele domein van vakdidactiek en in het opleiden van leerkrachten.

Bij het vormgeven van het onderwijs gebruiken docenten uiteenlopende werkvormen, passend bij de geformuleerde leerdoelen. Het AOLB-programma kent drie 'lijnen' waarin de cursussen worden aangeboden: een theorie-lijn, een pedagogisch-didactische-lijn en een praktijk-lijn. Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor het inzetten van activerende werkvormen waarbij studenten aangezet worden tot actieve omgang met de stof, gericht op het ontwikkelen van hogere orde denkvaardigheden. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van schrijfoopdrachten (alleen of met anderen), onderzoeksopdrachten, debat, hoorcolleges met interactieve componenten, presentaties en peer teaching. In de theorie-lijn worden praktijkrelevante opdrachten aangeboden waarin de koppeling tussen theorie en praktijk centraal staat. De pedagogisch-didactische lijn heeft naast een beroepsgerichte oriëntatie en academische oriëntatie gekregen door het aanbieden van academische verzwaarde pedagogisch-didactische cursussen. Daarnaast kent de AOLB Stage- en studieloopbaanbegeleiding (SSLB) in de praktijk-lijn, waarin studenten in groepen van een beperkte omvang en onder leiding van een docent stagelopen in het PO en werken aan vakoverstijgende/beroepsvoorbereidende opdrachten die nadrukkelijk bedoeld zijn om een kritische en betrokken academische houding te stimuleren en bekwaam te worden als academische leerkracht in het PO. De nadruk op gevarieerde en activerende werkvormen is ingegeven door kennis over effectief onderwijs (evidence-based practices) en komt tegemoet aan verschillen tussen studenten in hun voorkeuren om zich stof eigen te maken.

3 Eindtermen van de opleiding

	1. Vakinhoudelijke kennis en inzicht	2. Onderzoek & rapportage	3. Professionele vaardigheden	4. Oordeelsvorming	5. Leervaardigheden
Begrip s- bepaling PW	kennis van en inzicht in begrippen en theorieën uit de Pedagogische- en onderwijswetenschappen. (I)	kennis van en inzicht in kwalitatieve en kwantitatieve methoden en technieken van sociaal wetenschappelijk onderzoek, is in staat deze onder begeleiding toe te passen en kan over het onderzoek rapporteren, daarbij rekening houdend met de richtlijnen van ethisch wetenschappelijk handelen. (II, III, IV)	kennis over en inzicht in de theorieën en begrippen uit de Pedagogische wetenschappen relateren aan een professionele beroepscontext en kan hierover met professionals en andere betrokkenen communiceren. (II, IV)	in staat om over pedagogische en onderwijskundige praktijken en vraagstukken relevante wetenschappelijke informatie te verzamelen en op basis daarvan een oordeel te formuleren, rekening houdend met sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische verantwoordelijkheden. (III)	de leervaardigheden om na de opleiding de academische en professionele vorming binnen of buiten de Pedagogische Wetenschappen voort te zetten. (V)
Generiek PW	De afgestudeerde heeft: a. kennis van en inzicht in relevante (inter-)nationale begrippen, theorieën en modellen uit de (ortho)pedagogiek, onderwijswetenschappen, psychologie, sociologie, en filosofie. (I) b. kennis van en inzicht in de invloeden van de omgeving op de ontwikkeling, opvoeding en onderwijs van kinderen en jongeren. (I)	De afgestudeerde: a. kan afhankelijk van de doelstelling passende onderzoeksmethoden kiezen en toepassen. (II) b. kan onder begeleiding de cyclus van wetenschappelijk onderzoek doorlopen. (II) c. kan over (zelf verricht) wetenschappelijk onderzoek binnen het pedagogisch domein zowel schriftelijk als mondeling rapporteren. (IV) d. is in staat op de kwaliteit van (inter-)nationaal wetenschappelijk onderzoek te reflecteren. (III)	De afgestudeerde is in staat: a. om verworven kennis en inzicht te relateren aan en deels toe te passen in een professionele pedagogische context. (II) b. om reflectieve vaardigheden toe te passen op het eigen functioneren binnen de beroepspraktijk. (II) c. om conclusies, alsmede de kennis, motieven en overwegingen die	De afgestudeerde is in staat: a. om over pedagogische en onderwijskundige praktijken en vraagstukken relevante wetenschappelijke informatie te verzamelen en een oordeel te formuleren, rekening houdend met sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke, juridische en ethische verantwoordelijkheden. (III)	De afgestudeerde: a. beschikt over analytische, reflectieve, kritische en planningsvaardigheden die nodig zijn voor een vervolgstudie met een meer autonoom karakter. b. is in staat zich als professional verder te ontwikkelen op basis van bovengenoemde vaardigheden, wetenschappelijke kennis,

	1. Vakinhoudelijke kennis en inzicht	2. Onderzoek & rapportage	3. Professionele vaardigheden	4. Oordeelsvorming	5. Leervaardigheden
	c. Kennis van en inzicht in pedagogische opvattingen en (beleids) praktijken. (I)	e. is in staat op de wetenschappelijke en/of maatschappelijke relevantie van wetenschappelijk onderzoek te reflecteren. (III) f. heeft kennis van de code voor wetenschappelijk ethisch handelen en kan deze toepassen. (II)	hieraan ten grondslag liggen te delen met professionals en andere betrokkenen. (IV)	b. bij processen van oordeels- en besluitvorming rekening te houden met relevante aspecten van diversiteit binnen de (inter)nationale context. (III)	praktijkkennis en ervaring.
AOLB	De afgestudeerde heeft: d. kennis van en inzicht in pedagogische, psychologische en onderwijskundige theorieën, begrippen en modellen betreffende (de ontwikkelingen in) het onderwijsbeleid, de inrichting van het onderwijs en het ontwikkelen van het onderwijs. e. vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis van en inzicht in de beroepspraktijk van het basisonderwijs.		De afgestudeerde kan: d. vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en inzichten onder begeleiding op ethisch verantwoorde wijze toepassen in de beroepspraktijk van het basisonderwijs.	De afgestudeerde is in staat om: b. pedagogische en onderwijskundige vraagstukken te begrijpen vanuit verschillende perspectieven, waaronder perspectieven van andere (onderwijs)professionals en ouders/verzorgers, en op basis daarvan een visie te ontwikkelen. c. vanuit kennis en inzicht van verschillende sociaalwetenschappelijke perspectieven kritisch te reflecteren op de beroepspraktijk van het basisonderwijs.	

4 De relatie tussen vakken, eindkwalificaties, Dublin-descriptoren, en toetsing

Toelichting vooraf: toetsvorm. De situatie met betrekking tot COVID-19 heeft aanleiding gegeven om na te denken over alternatieve vormen van toetsing in het geval er ten tijde van de toetsing geen fysieke ruimte beschikbaar is.

Bij de vakken waar het niet beschikbaar zijn van fysieke ruimte een probleem vormt voor de toetsing van dat vak is aan de vaktabel een noot toegevoegd met daarin vermeld een alternatieve vorm van toetsing.

4.1 Bachelor jaar 1

Vaknaam: Stage & SLB (PABA-H101 en PABA-A111), 10EC + 4EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De AOLB-competenties (zie studiegids),	1e	I en V	OP	ET
- Instrumenten voor ontwikkeling zoals intervisie, plan van aanpak, persoonlijke leerdoelen, portfolio, reflectie, kenmerken van een onderzoekende houding,	1e	I en V		
- Verschillende methodes om effectief te studeren.	1e	I en V		
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Gedrag tonen op de stageschool behorend bij de AOLB-competenties op eerstejaars niveau (zie competentielijst jaar 1, Handleiding SSLB),	3d	II	OP	ET
- Richting geven aan de eigen competentieontwikkeling door gebruik van bovengenoemde instrumenten,	3d, 5a, 5b	II en V		
- Waar nodig knelpunten bespreken in de studievoortgang met zijn of haar begeleider,	3d, 5a, 5b	IV en V		
- Effectieve studeermethodes toepassen en reflecteren op het eigen studeergedrag, de studievoortgang en een academische werkhouding.	5a, 5b	V		

Vaknaam: Ontwikkelings- en onderwijspsychologie 1 (PABA-A108), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De ontwikkeling vanaf de geboorte tot de adolescentie vooral vanuit cognitief oogpunt.	1a, 1b	I, II	ST/MC ST/ES	TT, ET
- Relevante ontwikkelingsstadia van het schoolkind en vroege adolescent, vooral de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling (vanaf groep 4).	1a, 1b	I, II	ST/MC ST/ES	TT, ET
- De ontwikkeling van kinderen op het gebied van schoolse domeinen zoals taal, lezen en rekenen.	1a, 1b	I, II	ST/MC ST/ES	TT, ET
- Het beïnvloeden van deze ontwikkeling door het onderwijs door middel van instructie.	1a, 1b	I, II	ST/MC ST/ES	TT, ET

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing worden beide toetsvormen op beide toetsmomenten vervangen door een **opdracht**.

Vaknaam: Taal 1 (PABA-H112), 4EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- De volgende domeinen van het vakgebied Taal in de basisschool beschrijven: Mondelinge Taalvaardigheid; Stellen; Jeugdliteratuur en Taalbeschouwing.	1e	I	ST/MC OP	ET
- De kern van de verschillende te bestuderen (wetenschappelijke) artikelen vertellen in eigen woorden.	1e	I, IV		
- De verschillende theorieën van taalverwerving en de verschillende fasen daarbinnen, benoemen.	1e, 3d	I		
- De interactieve visie op taal (betekenisvol, sociaal leren en strategisch leren) beschrijven.	1e	I		
- de leerkrachtvaardigheden t.a.v. taalaanbod, taalruimte en feedback toepassen in een te geven les.	3d	II, IV		

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/MC vervangen door een **opdracht/ opdrachten**.

Vaknaam: Leren lesgeven & reflecteren 1 (PABA-H113), 3EC

Leerdoelen	Relatie einkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
<ul style="list-style-type: none"> - Effectief onderwijs; - De didactische analyse: beginsituatie, lesdoel, didactische werkvorm(en), organisatie, evaluatie en reflectie; - Het model voor Expliciete Directe Instructie; - Het belang van goed klassenmanagement; - Enkele didactische werkvormen; - De cyclus van doelgericht leren; - Het belang van concrete feedback. 	1a, 1c, 1d, 1e 1a, 1c, 1d, 1e 1a, 1c, 1d, 1e 1a, 1c, 1d, 1e 1a, 1c, 1d, 1e 1a, 1c, 1d, 1e 1a, 1c, 1d, 1e	I	OP	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - Lessen voorbereiden (ontwerpen) en uitvoeren volgens het model voor Expliciete Directe Instructie; - Lessen voorbereiden en uitvoeren volgens het activerende model voor Directe Instructie; - Maatregelen doordenken en uitvoeren die nodig zijn voor een goed klassenmanagement; - Kritisch reflecteren op de uitvoering en opbrengst van lessen; - Een observatie voorbereiden, uitvoeren en interpreteren; - Feedback geven op proces en product; - Planmatig denken en werken; - kritisch reflecteren op zijn rol als leerkracht. 	3a, 3b 3a, 3b 3a, 3b 4a, 4b, 4c 4a, 4b, 4c 4a, 4b, 4c 4a, 4b, 4c	II III	OP OP	ET ET

Vaknaam: Pedagogische taken van het onderwijs (PABA-A109), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- Kennis van pedagogische, filosofische en historische tradities in het denken over de taken en functies van onderwijs.	1a, 1b, 1d, 1e	I	OBT/ES	ET
- Na afloop van dit vak kan de student:				
- De visie op onderwijs in de eigen onderwijspraktijk analyseren, gebruikmakend van de verschillende tradities in het denken over onderwijs.	1a, 1b, 1d, 1e 3a, 3b	I, II	OP	ET
- Na afloop van dit vak kan de student collega's uit de eigen onderwijspraktijk betrekken in een gesprek over de visie op onderwijs.	1a, 1b, 1d, 1e 3a, 3b, 3c, 3d	I, II, IV	OP	ET
- Na afloop van dit vak kan de student diverse kwesties op het gebied van de pedagogische taken van het onderwijs analyseren en hierin een beargumenteerd standpunt verwoorden.	1a, 1b, 1d, 1e 4b, 4c	I, II, III	OBT/ES OP	ET

Vaknaam: Rekenen 1 (PABA-H114), 4EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- Visies op rekenen (Realistisch rekenen en Traditioneel rekenen)	1d, 1e, 4b	I en V	OP ST/MC	ET
- De leerlijn hele getallen (o.a. (deel)tafels, kolomsgewijs rekenen en cijferen)	1d, 1e, 4b			
- De leerlijnen hoofdrekenen en schattend rekenen	1d, 1e, 4b			
- De leerlijn breuken, procenten, kommagetallen en verhoudingen	1d, 1e, 4b			
Na afloop van dit vak kan de student:				

- Lesgeven in de behandelde onderwerpen in groep 4, 5 en 6 van het primair onderwijs.	3d	I en V	OP ST/MC	ET
- Eenvoudige rekenlessen verantwoorden, voorbereiden, uitvoeren en evalueren, waarin de volgende aspecten verwerkt zijn: De algemene didactische kenmerken in de gegeven lessen, directe instructie, het niveau van interactie in de gegeven lessen, de gebruikte specifieke rekendidactiek van de coach, de reflectie van de student.	3d			

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/MC vervangen door een **opdracht/ opdrachten**.

Vaknaam: Inleiding in de Onderwijssociologie (PABAPo46), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van en inzicht in:				
- Sociologische theorieën en hoofdvragen van de (onderwijs)sociologie.	1a, 1b, 1c	I	ST/MC ST/ES	ET
- Het verband tussen maatschappelijke problemen en sociologische theorie.	1a, 1b, 1c	I	ST/MC ST/ES	ET
- Kenmerken van hedendaagse, gemoderniseerde samenlevingen	1a, 1b, 1c	I	ST/MC ST/ES	ET ET
- Methoden en houdingen van sociologische onderzoekers	1a, 1b, 1c	I	ST/MC ST/ES	ET
- De relatie tussen sociologische opvattingen over (de functies van) onderwijs en onderwijsvraagstukken	1a, 1b, 1c, 4b	I	ST/MC ST/ES	ET ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Een beargumenteerde positie innemen in een wetenschappelijk debat over een (onderwijs) sociologisch vraagstuk	2c, 4a, 4b	III en IV	ST/MC ST/ES	ET ET

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/MC vervangen door een **OBT/ES** en een gedeelte van ST/ES door **opdracht/ opdrachten**.

Vaknaam: Inleiding Onderzoek (PABA-A110), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- De empirische cyclus beschrijven en stadia herkennen in voorbeeldonderzoeken.	2a	I & II	ST/MC ST/ES	ET
- Onderzoeksplannen inclusief vraag- en probleemstelling van een onderzoek uitleggen, en kan het belang van een onderzoeksplan (inclusief vraag- en probleemstelling) voor het doen van onderzoek toelichten.	2a	I & II	ST/MC ST/ES	ET
- Verschillende benaderingen van onderzoek beschrijven, de relatie met onderzoeksopzetten benoemen en de onderzoeksbenaderingen herkennen in eenvoudige/eenduidige voorbeelden.	2a	I & II	ST/MC ST/ES	ET
- De meetniveaus van variabelen beargumenteren en herkennen in voorbeelden van variabelen.	2a	I & II	ST/MC ST/ES	ET
- Centrummaten (gemiddelde, mediaan, modus), en spreidingmaten (o.a. standaard deviatie, variantie, five number summary) van variabelen op manieren passend bij het meetniveau bepalen en toepassen op eenvoudige reeksen gegevens of databestanden.	2a	I & II	ST/MC ST/ES	ET
- Verschillende samenhangsmaten benoemen voor het beschrijven van de associatie tussen twee variabelen en kan de student deze samenhangsmaten bepalen op manieren passend bij het meetniveau van de variabelen op basis van eenvoudige reeksen gegevens of databestanden.	2a	I & II	ST/MC ST/ES	ET
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- Enkele inleidende aspecten van kansrekening (o.a. rekenregels voor disjuncte en afhankelijke gebeurtenissen) ten behoeve van inferentiële statistiek (in vervolgvak) en kan deze rekenregels toepassen op eenvoudige voorbeelden.	2a	I & II	ST/MC ST/ES	ET

Opmerking. De leerdoelen worden ook behandeld in een verplicht computerpracticum, maar daar wordt geen cijfer voor gegeven, vandaar dat deze niet in de toetsvorm en toetsmoment zijn opgenomen.

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing worden beide toetsvormen vervangen door een **opdracht**.

Vaknaam: Leren lesgeven en reflecteren 2 (PABA-H107), 2EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Specifieke kenmerken en behoeften van kinderen in de bovenbouw van de basisschool beschrijven;	1e	I	OP	ET
- Diverse didactische instructiemodellen en werkvormen gericht op de bovenbouw beschrijven;	1e	I		
- “Student-centered” lesactiviteiten voorbereiden (ontwerpen), uitvoeren en er zowel “in action” als “on action” op reflecteren;	1e, 3d, 4c	I en II		
- Zijn praktijk kritisch beschouwen en verrijken met theorie (en v.v.), met name wat betreft de opbrengstgerichtheid van zijn didactisch handelen.	1e, 3d	I en II		

Vaknaam: Inleiding Onderwijswetenschappen (PABA-A113), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De functies van onderwijs en begrijpt hoe de overheid hier sturing aan kan geven (macroniveau).	1a, 1d	I	ST/MC ST/ES	ET
- Wat kenmerkend is voor effectieve scholen en hoe de effectiviteit van scholen in kaart kan worden gebracht (mesoniveau).	1a, 1d	I	ST/MC ST/ES	ET
- Hoe leerkrachten en hun vaardigheden zich ontwikkelen (mesoniveau).	1a, 1d	I	ST/MC ST/ES	ET
- Hoe leerlingkenmerken de inrichting van onderwijs, leerdoelen en toetsing beïnvloeden (microniveau).	1a, 1d	I	ST/MC ST/ES	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Verklaaren hoe leertheorieën de inrichting van onderwijs, leerdoelen en toetsing beïnvloeden (microniveau).	1a, 1d	I	ST/MC ST/ES	ET

- onderscheid maken tussen de onderwijskundige processen/factoren op macro-/meso- en microniveau en heeft inzicht in de relaties daartussen.	1a, 1d	I	ST/MC ST/ES	ET
- onderwijskundige concepten en uitkomsten beschrijven en aan elkaar relateren.	4a (afhankelijk van het gekozen onderwerp ook 4d)	II/ III	OP	ET

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/MC vervangen door **OBT/ES**.

Vaknaam: Wereldoriëntatie 1 (PABA-H109), 3EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- Het geïntegreerd aanbieden van wereldoriëntatie op de basisschool versus het apart aanbieden van de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur;	1e, 3d	I	-	
- De gangbare en nieuwste methoden voor geïntegreerd wereldoriëntatieonderwijs en van de nieuwste vakmethoden aardrijkskunde, geschiedenis en natuur;	1e	I	-	
- De kerndoelen PO voor wereldoriëntatie;	1e	I	-	ET
- De vakinhoudelijke leerlijnen en de ontwikkeling van tijdsbesef, natuurbesef en ruimtelijke oriëntatie bij kinderen;	1e	I	ST/MC	ET
- De vakinhouden van aardrijkskunde, geschiedenis en natuur (biologie) op het niveau MO-basisvorming;	1e	I	ST/MC	ET
- De “tien tijdvakken” en de “canon van de vaderlandse geschiedenis”;	1e	I	ST/MC	ET
- De didactische opbouw van lessen geschiedenis, aardrijkskunde en natuur (waaronder het IKV-model en het 5 stappenplan).	1e	I	ST/MC OP	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Zowel bij aardrijkskunde, geschiedenis als bij natuur een les voorbereiden, uitvoeren en evalueren voor de bovenbouw;	3d	II	OP	ET
- Kinderen feedback geven op de behaalde resultaten	3b	III	OP	ET

- Een veelheid aan bronnen en (digitale) leermiddelen, die naast methoden, boeken en werkboeken bestaan, inzetten bij de lessen;	4c	III,IV	OP	ET
- Een historisch verhaal vertellen;	3d	II	OP	ET
- Kaarten lezen en interpreteren en weet hoe de atlas te gebruiken;	3d	II	OP	ET
- waarnemingen doen en onderzoeken opzetten aan de hand van biologisch materiaal.	2a, 2b	II	OP	ET

4.2 Bachelor jaar 2

Vaknaam: Stage & SLB (PABA-H201 en PABA-A211), 7EC + 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De AOLB-competenties, - Instrumenten voor ontwikkeling zoals intervisie, plan van aanpak, persoonlijke leerdoelen, portfolio, reflectie, kenmerken van een onderzoekende houding.	1e 1e	I en V I en V	OP	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- gedrag tonen op de stageschool behorend bij de AOLB-competenties op tweedejaars niveau (zie competentielijst jaar 2, Handleiding SSLB), - richting geven aan de eigen competentieontwikkeling door gebruik van bovengenoemde instrumenten en - waar nodig knelpunten bespreken in de studievoortgang met zijn of haar begeleider.	3d 3d, 5a, 5b 3d, 5a, 5b	II II en V IV en V	OP	ET

Vaknaam: Ontwikkelings- en onderwijspsychologie 2 (PABA-A210), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van en inzicht in:				
<ul style="list-style-type: none"> - De sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen - Factoren die deze ontwikkeling beïnvloeden in de schoolse context 	1a 1b,d	I, II	OP ST/MC ST/ES	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - Reflecteren op het eigen leerkrachtgedrag met betrekking tot de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen - Hedendaagse maatschappelijke factoren relevant voor sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in de onderwijscontext ontrafelen en op waarde schatten - peerfeedback geven en ontvangen peerfeedback verwerken 	3b, d 4a, b, c 3c, 5a	II, III, IV,V	OP ST/MC ST/ES	ET

*In het geval dat toetsing in een tentamenhal niet mogelijk is, wordt de toetsing alleen **OP** en **ST/ES**.

Vaknaam: Spel en ontwikkeling in groep 1-2 (PABA-H203, 2EC)

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
<ul style="list-style-type: none"> - Een aantal typische kenmerken van jonge kinderen; - Ontwikkelingsdoelen en doelgebieden voor jonge kinderen; - Spelopvattingen en visies; - Kenmerken van spel; - Het ontwikkelingsproces van manipulatief spel tot thematisch rollenspel; - De kenmerken van een goed ingerichte speelleeromgeving; 	1a 1a 1b, 1c, 1d 1c, 1d 1c, 1d 1b, 1c, 1d	I I I I I II	OP PRES	ET

- Pedagogische en didactische vaardigheden bij het begeleiden van (rollen)spel.	1e	II		
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Een vergelijking maken tussen programmagericht werken en werken vanuit een onderwijsconcept;	2c, 3a, 3d	I, II	OP PRES	ET
- Een schema ontwikkelen met daarin de doelen voor jonge kinderen in samenhang;	3d	I, II		
- Een observatie van het spelgedrag tijdens vrij spel opzetten en uitvoeren en hier een onderzoeksverslag over schrijven;	2a, 2c, 3d	I, II		
- Een thema voor de langere termijn ontwerpen;	3d	I, II		
- Een rollenspel bewust begeleiden.	3d	I, II		

Vaknaam: Methoden en technieken van onderzoek 1 (PABA-A212), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis en begrip van:				
- De belangrijkste theoretische aspecten van kwantitatief onderzoek in de sociale wetenschappen (o.a. onderzoeksdoel, onderzoeksvraag, conceptueel model, onderzoeksontwerpen en vormen van dataverzameling) en kan dit toepassen.	2a, 2f	I,	ST/MC ST/ES	ET
- De belangrijkste theoretische aspecten van effectonderzoek in de gedragswetenschappen, welke methodologische problemen zich hierbij voor kunnen doen en wat de mogelijke oplossingen zijn.	2a	I,	ST/MC ST/ES	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- In groepsverband de opgedane kennis over de belangrijkste theoretische aspecten van kwantitatief onderzoek toe te passen bij het ontwerpen van een kleinschalig kwantitatief onderzoek naar de samenhang tussen twee kenmerken.	2b, 2f, 4a	II, III	OP	TT, ET
- In groepsverband het zelf ontworpen kleinschalig kwantitatief onderzoek uit te voeren, de data te analyseren middels beschrijvende statistiek en hierover op een wetenschappelijke manier te rapporteren.	2b, 2c, 2d, 2e, 2f, 4a	II, III, IV	OP	ET

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/MC vervangen door de **opdracht** voor studenten om zelf mc-vragen te construeren.

Vaknaam: Rekenen 2 (PABA-H210), 2.5EC

Leerdoelen	Relatie einkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
<ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling van getalbegrip en tellen - De leerlijn hele getallen (tot 100) - De leerlijn meten voor het basisonderwijs - De leerlijn meetkunde voor het basisonderwijs - De leerlijn verbanden voor het basisonderwijs - Het hypothetisch leertraject 	1e 1e 1e 1e 1e 1e 1e	I en V	OP ST/MC	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - Op eenvoudige wijze een toets over een deel van een leerlijn ontwerpen, afnemen en analyseren - (Werk)lessen incl. hoek(en) voorbereiden (ontwerpen) - (Werk)lessen inclusief hoek(en) uitvoeren - Reflecteren op de uitvoering en opbrengst van de (werk)lessen - Meet- en meetkundige vraagstukken/sommen oplossen 	3d 3d 3d 3d 3d	I en II en V	OP ST/MC	ET

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/MC vervangen door een **opdracht**.

Vaknaam: Statistische Modellen 1 (PABA-A213), 5EC

Leerdoelen	Relatie einkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - Uitleggen wat steekproevenverdelingen zijn, en hoe deze de basis vormen van toetsen en betrouwbaarheidsintervallen 	2a	I	ST/MC en ST/ES	ET
<ul style="list-style-type: none"> - Toetsen en betrouwbaarheidsintervallen uitrekenen en interpreteren voor verschillende veelgebruikte technieken op basis van bestaande data 	2a,2d	I en II	ST/MC en ST/ES	ET
<ul style="list-style-type: none"> - Reflecteren over de mogelijkheden maar ook de beperkingen van het gebruik van toetsen en betrouwbaarheidsintervallen 	2a, 2d	I en II	ST/MC en ST/ES	ET

- Op basis van een beschreven onderzoek bepalen welk type toets/betrouwbaarheidsinterval gezien de vraagstelling het meest geschikt lijkt	2a	I en II	ST/MC en ST/ES	ET en CP
- SPSS-output genereren en interpreteren van veelgebruikte toetsen en betrouwbaarheidsintervallen maken voor databestanden	2c	I en II	ST/MC en ST/ES	ET en CP
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De verschillende assumpties bij de behandelde technieken, en is de student in staat op basis van meestal beschrijvende uitkomsten na te gaan of de assumptie niet al te zeer geschonden lijkt	2d	I	ST/MC en ST/ES	ET en CP

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing worden beide toetsvormen vervangen door een **individueel essay-tentamen**, waarbij vragen worden beantwoord op basis van een voor iedere student unieke dataset.

Vaknaam: Taal 2 (PABA-H211), 3.5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- De geletterdheidsontwikkeling van kinderen (ontluikende geletterdheid-beginnende geletterdheid-gevorderde geletterdheid) beschrijven;	1e	I	ST/MC ST/ES	ET
- Domeinen van het vakgebied Taal in de basisschool: beginnende geletterdheid, woordenschat, technisch en begrijpend lezen, spelling en jeugdliteratuur beschrijven;	1e	I	ST/MC ST/ES	ET
- De rol van taal in andere vormingsgebieden beschrijven;	1e	I	ST/MC ST/ES	ET
- M.b.v. actuele theorie op het gebied van leren en taaldidactiek de inhoud van de domeinen van het vakgebied Taal vertalen naar en gebruiken in concrete leersituaties;	1e, 3d	I en II	OP	ET
- Specifiek voor jonge kinderen (groep 1-3) activiteiten ontwikkelen waarmee gewerkt wordt aan de tussendoelen voor mondelinge communicatie en beginnende geletterdheid.	1e, 3d	I en II	OP	

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing worden ST/MC en ST/ES vervangen door een **opdracht**.

Vaknaam: Gespreks- & interviewpracticum (PABA-A215), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Verschillende gespreks- en interviewtechnieken benoemen, zoals open en gesloten vragen stellen, doorvragen en samenvatten;	1a, 1d	I	OP, PRES	TT
- De verschillende manieren benoemen waarop interviews in wetenschappelijk onderzoek vormgegeven en gebruikt kunnen worden;	2a	I		
- Een interviewschema opstellen, afnemen, schriftelijk uitwerken en mondeling presenteren;	2b, 2c	II		
- Verschillende gespreks- en interviewtechnieken toepassen in gesprekken met leerlingen en volwassenen (medestudenten);	3a, 3b, 3d	II		
- Benoemen hoe je een slechtnieuwsgesprek op een goede wijze kan voeren;	1a	I		
- Een slechtnieuwsgesprek voeren met een medestudent tijdens een rollenspel;	3a	II		
- Benoemen wat motiverende gespreksvoering is en wanneer je dit kan toepassen;	1a	I		
- Een aantal motiverende gesprekstechnieken toepassen in gesprek met medestudenten;	3a	II		
- Medestudenten feedback geven op interview- en gespreksvaardigheden, geschreven werk en presentatievaardigheden.	3b, 4c, 5a	II, III		

Vaknaam: Diagnostiek en Interventie in het Onderwijs (PABA-A214), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				

- Van passend en inclusief onderwijs;	1a, 1c, 1d	I	ST/ES	ET
- Belangrijke factoren en competenties om passend en inclusief onderwijs te realiseren;	1a, 1b, 1c, 1d, 1e	I		
- De cyclus van handelingsgerichte diagnostiek;	1a, 1d, 1e	I		
- Diagnostiek en interventie op het gebied van enkele onderwijsproblemen;	1a, 1d, 1e	I		
- Diagnostiek en interventie gericht op een aantal type beperkingen bij leerlingen;	1a, 1d, 1e	I		
- Diagnostiek en interventie gericht op kindermishandeling, trauma en het gevluchte kind.	1a, 1d, 1e	I		
Na afloop van dit vak kan de student:				
- De student de opgedane kennis (genoemd in de eerdere doelen) toepassen in het uitwerken van de cyclus van handelingsgerichte diagnostiek op een fictieve casus.	3a, 3c, 3d	III	OP	ET
- De student reflecteren op zijn/haar eigen attitude m.b.t. passend en inclusief onderwijs.	4b, 4c	IV		

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is wordt ST/ES vervangen door **OBT/ES**.

Vaknaam: Wereldoriëntatie 2 (PABA-H206), 4EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Wereldoriëntatie algemeen				
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De leerlijnen m.b.t. de ontwikkeling van tijds-, natuur- en ruimtelijk besef bij jonge kinderen en kan daar zinvolle en aantrekkelijke onderwijsactiviteiten voor ontwerpen en uitvoeren.	1e	I	OP, ST/MC	ET
- Het verloop van de ontdekkingsreizen, de kolonisatie, het imperialisme en de dekolonisatie en de gevolgen die deze ontwikkelingen hebben (gehad) in de betreffende overzeese gebieden, maar ook in Europa zelf en kan deze kennis koppelen aan ontwikkelingseducatie.	1e	I	ST/MC	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				

- De demografische ontwikkelingen in Nederland, Europa en de Wereld beschrijven en analyseren, zo mogelijk in relatie met economische ontwikkelingen.	1e	I	ST/MC	ET
- Na afloop van dit vak kan de student over de hierboven genoemde onderwerpen zinvolle en aantrekkelijke onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren. Daarbij is de student in staat om op adequate wijze waar mogelijk de actualiteit hierin te betrekken.	3d	II	OP	ET
Specifieke doelen Burgerschap en Educaties				
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- Wat burgerschap inhoudt en hoe burgerschap op drie niveau's vertaald kan worden. Na afloop van dit vak kan de student lessen geven waarbinnen aspecten van burgerschap aan de orde komen (microniveau) en hij is in staat om de implementatie van burgerschap op schoolniveau (mesoniveau) te duiden.	1e	I	-	
- kennis van belangrijke educatieve thematiek, zoals duurzaamheid en milieuvraagstukken, gezondheidszorg, ontwikkelingsvraagstukken en vredesvraagstukken.	1e	I	ST/MC	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Lessen geven waarbinnen aspecten van burgerschap aan de orde komen (microniveau) en hij is in staat om de implementatie van burgerschap op schoolniveau (mesoniveau) te duiden.	3d, 4c	II, III	OP	ET
- Op eigen niveau over deze materie visie krijgen en weten hoe hij attitudes bij kinderen moet laten ontwikkelen. De student heeft vaardigheden om dat bewustwordingsproces bij kinderen te stimuleren.	4b	III	OP	ET
- Op basis van genoemde kennis en vaardigheden passende onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren en is de student in staat om op schoolniveau een analyse te maken van de implementatie van de diverse educaties.	3a	II, IV	OP	ET

Vaknaam: Testtheorie (PABA2056), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- beschrijven hoe het gebruik van tests zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld	1a, 1e	I	ST/MC	ET
- op verschillende manieren de betrouwbaarheid van een test schatten en benoemen, en relaties leggen tussen de in het vak besproken betrouwbaarheidsmaten (o.a. Cronbachs Alfa en Guttman's Lambda-2)	2d	III	ST/MC OP	ET
- verschillende aspecten van validiteit benoemen en toelichten, en voor een gegeven toepassing de meest relevante aspecten uitkiezen	2a, 2d	II, III	ST/MC OP	ET
- vier typen van normering benoemen en voor een gegeven toepassing de meest relevante vorm van normering uitkiezen	2a, 2d	II, III	ST/MC OP	ET
- essentiële kenmerken van klassieke testtheorie en item respons theorie benoemen en beschrijven hoe deze twee raamwerken van elkaar verschillen	1a	I	ST/MC	ET
- de kwaliteit van bestaande tests evalueren, en op gefundeerde wijze een keuze maken voor een test voor een specifieke toepassing (met focus op de onderwijskundige en (ortho)pedagogische praktijk)	1e, 2d, 3a, 5a	I-III, V	ST/MC	ET
- een test ontwikkelen (inclusief het zelf schrijven van items en kiezen voor de juiste normering), en de betrouwbaarheid, validiteit en bruikbaarheid van de test evalueren	2a, 2b, 2d	II, III	OP	ET

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is wordt ST/MC vervangen door **OBT/ES**.

4.3 Bachelor jaar 3

Vaknaam: Stage & SLB (PABA-H301 en PABA-A311), 4EC + 9EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
<ul style="list-style-type: none"> - de AOLB-competenties, - instrumenten voor ontwikkeling zoals intervisie, plan van aanpak, persoonlijke leerdoelen, portfolio, reflectie, kenmerken van een onderzoekende houding. 	1d, 1e, 3a, 3b, 3c, 3d, 4b, 4c, 5a	II, IV	OP	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - gedrag tonen op de stageschool behorend bij de AOLB-competenties op derdejaars niveau (zie competentielijst jaar 3, Handleiding SSLB), - richting geven aan de eigen competentieontwikkeling door gebruik van bovengenoemde instrumenten en - waar nodig knelpunten bespreken in de studievoortgang met zijn of haar begeleider. 	3d 3d, 5a, 5b 3d, 5a, 5b	II II en V IV en V	OP	ET

Vaknaam: Zorg voor leren (PABA-A307A; PABA-A307B; PABA-A307C), 3 x 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - De cyclus van handelingsgericht en opbrengstgericht werken (hgw en ogw) toepassen op het gebied van lezen, spellen en rekenen - De eigen rol als (toekomstig) leerkracht in het handelingsgericht en opbrengstgericht werken analyseren; 	2b, 2c, 3a, 3b, 3d, 4a 3b	II, III, IV II	ST/ES OP	ET

- Recente inzichten en theorieën over normale en afwijkende ontwikkeling binnen de domeinen lezen, spellen en rekenen uitleggen;	1a, 1d, 1e	I		
- De kind-, leerkracht- en klaskenmerken die een rol kunnen spelen bij een afwijkende ontwikkeling noemen;	1b, 1e	I		
- De in het basisonderwijs veel gebruikte signalerings- en diagnose-instrumenten, methodieken en interventies op het terrein van lezen, spellen en rekenen benoemen;	1a, 1e	I		
- De best passende keuze voor signalerings- en diagnose-instrumenten, methodieken en interventies op het terrein van lezen, spellen en rekenen maken op basis van kind-, leerkracht-, en klaskenmerken;	3a, 3d	II		
- Een leerprobleem van een leerling analyseren met behulp van passende signalerings- en diagnose-instrumenten met in acht neming van kind-, leerkracht-, en klaskenmerken;	3a, 3d	II		
- Een leerprobleem van een leerling analyseren op basis van kennis van lees-, spelling- en rekenproblemen;	3a, 3d	II		
- Op basis van een diagnose een handelingsplan voor een individuele leerling en een groepsplan opstellen voor de domeinen lezen, spellen en rekenen met inachtneming van de behoeftes van het kind en de mogelijkheden binnen de setting.	3a, 3c, 3d	II, IV		

Vaknaam: Gedrag in de Klas (PABA-A308A; PABA-A308B), 2 x 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-desc	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De cyclus van handelingsgericht werken gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen;	1a, 1d, 1e	I	ST/ES	ET
- De cyclus van handelingsgerichte diagnostiek gericht op moeilijk gedrag van leerlingen;	1a, 1d, 1e	I		
- De sociaal-emotionele ontwikkeling en sociale posities in de klas;	1a, 1b, 1d	I		

- Verschillende observatiemethoden en van de gehele onderzoekscyclus die bij observatieonderzoek doorgaans gevolgd wordt;	1c, 1e	I		
- Factoren die beschermend of belemmerend zijn in het ontstaan van moeilijk gedrag bij leerlingen;	1a, 1b, 1d	I		
- Diagnostiek en interventie bij leerlingen met moeilijk gedrag in de klas.	1c, 1e	I		
Na afloop van dit vak kan de student:				
- De cyclus van handelingsgericht werken doorlopen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in de klas;	3a, 3c, 3d	III	OP	ET
- De cyclus van handelingsgerichte diagnostiek doorlopen en als onderdeel hiervan het gedrag van een leerling observeren a.d.h.v. een zelfontworpen observatie instrument;	3a, 3c, 3d	III		
- Een les geven om de sociaal-emotionele ontwikkeling binnen de groep te stimuleren;	3a, 3d	III		
- Reflecteren op zijn/haar eigen attitude, kennis en vaardigheden m.b.t. extra ondersteuningsbehoeften van leerlingen op het gebied van gedrag.	3b	III		

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/ES vervangen door een **OBT/ES**.

Vaknaam: Methoden en technieken van onderzoek 2 (PABA-A310), 5EC

Leerdoelen	Relatie einkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Geschikte onderzoeksdesigns en onderzoeksmethoden voor dataverzameling passend bij onderwijskundige en pedagogische vraagstukken beschrijven	1a	I	ST/MC ST/ES	ET
- Reflecteren op de voor- en nadelen van de behandelde onderzoeksdesigns in termen van de interne en externe validiteit	2d	III	ST/MC ST/ES	ET

- Onderscheid maken tussen de verschillende onderdelen van een rapport van een empirisch onderzoek en de volledigheid van deze onderdelen te beoordelen.	2d	III, IV	ST/MC ST/ES	TT/ET
- Een kleinschalig empirisch onderzoek opzetten waarin twee groepen worden vergeleken	2b, 2d, 2e, 5a, 5b	II, IV, V	OP	ET
- Een analyse-plan voor dit empirische onderzoek opstellen en uitvoeren.	2a	II	CP OP	
- Over het uitgevoerde empirisch onderzoek rapporteren in de vorm van een wetenschappelijk artikel	2c	III	OP	

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is wordt ST/MC vervangen door **OBT/ES**.

Vaknaam: Capita Selecta (PABA-H312), 3EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student verdiepte kennis:				
- Van een van de aangeboden onderwerpen.	1d, 1e	I	OP PRES	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- De hele cyclus van literatuuronderzoek uitvoeren, inclusief het presenteren van de resultaten, rekening houdend met de doelgroep.	2 a, b, c, d, e	II, III, IV, V	OP PRES	ET

Vaknaam: Onderwijsontwerp voor taalgerichte wereldoriëntatie (PABA-A312A; PABA-A312B)

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De kerncomponenten van het Morrison raamwerk en componenten van het 4C/ID raamwerk voor (her)ontwerp alsmede de implementatie van leeromgevingen.	1a, 1d	I	ST/ES	ET

- Meertalige taalontwikkeling, meertaligheid als maatschappelijk gegeven en als doelstelling van het onderwijs.	1a, 1d, 1e	I	ST/ES	ET
- Wereldoriëntatie, wereldoriëntatie als maatschappelijk gegeven en als doelstelling van het onderwijs.	1a, 1d, 1e	I	ST/ES	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- In lijn met de principes uit het zowel het Morrison als 4C/ID raamwerk, een bestaande leeromgeving analyseren en concrete suggesties formuleren voor het (her)ontwerp.	3a, 3b, 4a	II + III	OP	ET
- Wetenschappelijk onderzoek binnen het pedagogisch-didactisch domein, m.n. gericht op meertaligheid en/of wereldoriëntatie, analyseren en de bevindingen in verband brengen met de eigen stagepraktijk en toekomstige onderwijspraktijk.	2c, 2e, 4a, 4b	II + III	OP	ET
- De redenering voor het (her)ontwerp van een leeromgeving, m.n. gericht op meertaligheid en/of wereldoriëntatie, zowel op basis van wetenschappelijke bevindingen als de eigen praktijkervaringen, onderbouwen en uiteenzetten voor gespecialiseerde collega's en niet-gespecialiseerd publiek.	2c, 2e, 3a, 3b, 3c, 4a, 4b	III + IV	OP/PRES	OP = ET PRES = TT (formatief, geen cijfer)

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/ES vervangen door OBT/ES met toepassingsgerichte open vragen.

4.4 Bachelor jaar 4

Vaknaam: Stage & SLB (PABA-H401 en PABA-A411), 24EC + 6EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
- De AOLB-competenties, - Instrumenten voor ontwikkeling zoals intervisie, plan van aanpak, persoonlijke leerdoelen, portfolio, reflectie, kenmerken van een onderzoekende houding.	1b, 1d, 1e, 2a, 3a, 3b, 3c, 3d 4a, 4b, 4c, 5a, 5b	I II, III, IV	OP	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				

- Gedrag tonen op de stageschool behorend bij de AOLB-competenties op vierdejaars niveau (zie competentielijst jaar 4, Handleiding LIO), tot het niveau 'startbekwaam'.	3d	II	OP	ET
- Richting geven aan de eigen competentieontwikkeling door gebruik van bovengenoemde instrumenten en	3d, 5a, 5b	II en V		
- waar nodig knelpunten bespreken in de studievoortgang met zijn of haar begeleider.	3d, 5a, 5b	IV en V		

Vaknaam: Bachelorwerkstuk (PABA-A412), 10EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Met behulp van relevante theorieën een probleemstelling uitwerken naar concrete onderzoeksvragen, een onderzoek opzetten en uitvoeren en onderzoeksresultaten interpreteren	2a, 2b, 2d	II, III	TH	ET
- Methodologische kennis toepassen in de opzet en uitvoering van het onderzoek en tijdens de analyse van de resultaten	2a, 2b	II	TH	ET
- Het onderzoek verwerken tot een wetenschappelijk verslag waarin alle relevante informatie wordt weergegeven en waarbij de gegeven richtlijnen zijn opgevolgd	2c, 4a	III, IV	TH	ET
- Het onderzoek presenteren en toelichten tijdens een forum	2c	IV	TH	ET
- Zelfstandig en verantwoordelijk functioneren binnen een projectgroep	5a, 5b	V	TH	ET

Vaknaam: Onderwijs, organisaties en onderwijsverandering (PABA-A402), 5EC

Leerdoelen	Relatie eindkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment

Na afloop van dit vak kan de student:				
- verschillende organisatiestructuren identificeren en het functioneren daarvan beschrijven. - de rol van leren van en in organisaties benoemen. - opleidings-, implementatie- en veranderingsvraagstukken in (onderwijs)organisaties schetsen en analyseren.	1a, 1d	I-III	ST/ES	ET
- veranderprocessen die zich afgespeeld hebben in en rond een basisschool analyseren.	3c, 4a, 4b	II-IV	OP	ET

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing zal dit vak worden afgesloten met een combinatie van een **essay-tentamen** (open boek) en een **essay-opdracht**. De studenten krijgen hiervoor maximaal vijf uur de tijd.

Vaknaam: Statistische Modellen 2 (PABA2058), 5EC

Leerdoelen	Relatie einkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm*	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student (conceptuele) kennis van:				
- De volgende statistische modellen: lineaire regressieanalyse, variantieanalyse, repeated measure ANOVA, covariantieanalyse, logistische regressieanalyse, en mediatieanalyse.	2a, 2d	II, III	ST/MC ST/ES	ET
- Welk statistisch model (genoemd bij 1) gebruikt kan worden om een bepaalde onderzoeksvraag te beantwoorden.	2a	II	ST/MC ST/ES	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
- Verschillende parameters van de statistische modellen (genoemd bij 1) benoemen, toetsen en interpreteren.	2a, 2d	II, III	ST/MC ST/ES	ET
- De assumpties die ten grondslag liggen aan de statistische modellen (genoemd bij 1) benoemen en onderzoeken.	2a, 2d	II, III	ST/MC ST/ES	ET
- De statistische modellen (genoemd bij 1) toepassen op echte data (met behulp van SPSS) en hierover rapporteren.	2a, 2b, 2d	II, III	ST/ES	-

*In het geval dat er geen fysieke ruimte beschikbaar is voor de toetsing wordt ST/MC vervangen door **OBT/ES** en ST/ES door **CP**.

Vaknaam: Ontwikkelings- en onderwijspsychologie 3 (PABA-A309), 5EC

Leerdoelen	Relatie einkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak heeft de student kennis van:				
<ul style="list-style-type: none"> - (Neuro)psychologische en onderwijskundige theorieën op het gebied van rekenen en taal - Hersenfuncties die een rol spelen bij leren 	1	I	OP ST/ES	ET
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - Een paper schrijven waarin wetenschappelijke literatuur wordt gekoppeld aan een onderwijskundig praktijkprobleem (een casus) - Kritisch reflecteren op (neuro)psychologische en onderwijskundige theorieën op het gebied van rekenen en taal 	2, 4, 5	II, III, IV, V	OP ST/ES	ET

Vaknaam: Evidence-based interventies in het onderwijs (PABA-A405), 5EC

Leerdoelen	Relatie einkwalificaties	Relatie Dublin-descriptoren	Toetsvorm	Toetsmoment
Na afloop van dit vak kan de student:				
<ul style="list-style-type: none"> - Evidence-based interventies onderscheiden van meer algemene onderwijsverbeteringen en onderwijsvernieuwingen. 	1a, 1d	I	- Studievragen (OP)/ Groepsopdracht (PRES)	
<ul style="list-style-type: none"> - Het verschil uitleggen tussen evaluatie, efficiëntie en effectiviteit van onderwijs en verschillende effectiviteitsfactoren benoemen op verschillende niveaus (klas, school, context). 	1a, 1b, 1d	I	- Studievragen (OP)/ Eindopdracht (PRES)	
<ul style="list-style-type: none"> - De kloof tussen onderwijsonderzoek en de onderwijspraktijk illustreren aan de hand van voorbeelden. 	1c, 1d	II	- Studievragen (OP)/ Groepsopdracht (PRES)	

- Beschrijven welke factoren de implementatie van evidence-based interventies kunnen bemoeilijken/belemmeren.	1d	II	- Studievragen (OP)/ Eindopdracht (PRES)	
- Stellingen die betrekking hebben op evidence-based interventies onderbouwen en bediscussiëren op basis van theoretische inzichten.	3c, 4a, 4c	III, IV	- Groepspresentatie (PRES)	
- Interventies beoordelen op hun bewezen effecten, gebruikmakend van databases, onderzoekpublicaties en wetenschappelijke artikelen.	4a	III	- Eindopdracht: Essay (OP)	ET
- Een onderzoeksopzet opzetten gebaseerd op evidence-based interventies.	2a, 2d, 4a	III, V	- Eindopdracht: Essay (OP)	ET

5 De gehanteerde opstellingsprocedures, beoordelingsprocedures en beoordelingscriteria

Achterliggende documenten:

- **OER GMW Bachelor 2022-2023**
- **Regels en Richtlijnen Examencommissie PedOn, studiejaar 2022-2023**
- **Tentamengids Examencommissie PedOn, studiejaar 2022-2023**
- **Kwaliteitsborging Toetsing Examencommissie PedOn, studiejaar 2022-2023**

Inleiding

Om de eindkwalificaties van de opleiding te kunnen realiseren heeft de opleiding in aansluiting op een samenhangend curriculum een toetsprogramma opgesteld. Hierin is de aansluiting tussen de eindkwalificaties, de leerdoelen en curriculumonderdelen en de toetsing te zien. De opleiding wil zorgen dat de vorm van de toets passend is bij de inhoud en het niveau van het onderwijsdoel. De toetsing moet valide zijn (de toets dekt de leerdoelen), betrouwbaar (de toets meet consistent) en transparant (de studenten weten voorafgaand aan de toets hoe en waarop zij beoordeeld worden).

Hieronder worden de opstellingsprocedures, beoordelingsprocedures en beoordelingscriteria besproken.

Opstellingsprocedures

De keuze voor de toetsvorm is in de eerste plaats afhankelijk van de aard en de inhoud van de leerdoelen van de cursus. De keuze voor de toetsvorm wordt door de examinator gemaakt.

De opleiding borgt de kwaliteit van tentamens door het vooraf toetsen van het tentamen door een collega. Dit vier ogen-principe is een eis die bij elk tentamen gesteld wordt. Deze collega gaat na of de toets valide (inhoud, niveau, moeilijkheidsgraad) en betrouwbaar (formulering, toetslengte, beoordelingscriteria en beoordelingsmethode) is. Bij akkoord tekent de tweede docent het tentamen voor gezien. Het af te nemen tentamen wordt met de handtekening van de tweede docent en met de antwoordsleutel (voor meerkeuzevragen) en/of een antwoordmodel met becijfering (voor open vragen) na afloop van de cursus ingeleverd via het toetsdossier. De Examencommissie controleert steekproefsgewijs of het tentamen gezien is door een tweede docent en kijkt het tentamen door. Tentamens, antwoordsleutels, voorbladen met handtekeningen worden opgeslagen in een archief.

De Regels en Richtlijnen van de Examencommissie PedOn (studiejaar 2022-2023) en de Tentamengids van de Examencommissie PedOn (studiejaar 2022-2023) geven een overzicht van de regels en richtlijnen voor de tentaminering van alle onderwijsonderdelen, anders dan de thesis en stage. De regels en procedures met betrekking tot theses en stages zijn te vinden in gidsen speciaal vervaardigd voor deze onderdelen.

Om studenten inzicht te geven in de wijze en waarop er getoetst gaat worden, wordt van elk schriftelijk tentamen een aantal voorbeeldvragen inclusief bijbehorende antwoordsleutel beschikbaar gesteld, representatief qua vorm, inhoud en niveau alsmede indicatief wat betreft de omvang van het echte tentamen.

Beoordelingsprocedures en beoordelingscriteria

De Examencommissie stelt een lijst met examinatoren vast. Alleen diegenen die daartoe als examinator zijn aangewezen zijn gerechtigd voor het betreffende onderwijsonderdeel punten toe te kennen. Uitslagenlijsten of tentamenbriefjes zijn slechts geldig nadat zij door de betreffende examinator zijn ondertekend.

Individuele producten (verslag, thesis, werkstuk) worden door de examinator beoordeeld. In het geval van een thesis wordt het oordeel van een tweede beoordelaar/examinator gevraagd. De formele beoordeling van een stage of van een onderzoeksopdracht wordt verricht door de

begeleidend docent. Deze neemt daarin het oordeel van de begeleider ter plekke en de achterliggende opdrachtgever mee.

De Regels en Richtlijnen van de Examencommissie PedOn (studiejaar 2022-2023) en de Tentamengids van de Examencommissie PedOn (studiejaar 2022-2023) geven een overzicht van de regels en richtlijnen voor de tentaminering van alle onderwijsonderdelen, anders dan de thesis en stage. De regels en procedures met betrekking tot theses en stages zijn te vinden in gidsen speciaal vervaardigd voor deze onderdelen.

Kwaliteitsbewaking van toetsing

De Examencommissie voert middels een Toetscommissie de taak uit van de reguliere kwaliteitsbewaking van de tentamens die door de opleiding worden afgenomen. De Toetscommissie bestaat uit een aantal leden van de Examencommissie met expertise op het gebied van toetsing en statistische methoden. De kwaliteitsbewaking wordt verder uiteengezet in de nota Kwaliteitsborging Toetsing van de Examencommissie PedOn (studiejaar 2022-2023).

Procedure vaststellen tentamenuitslag

De procedures omtrent de nakijktermijn, uitslag, bewaartermijn en inzagerecht van tentamens alsook de tweede tentamenkans zijn vastgelegd in het de Onderwijs- en Examenregeling voor Bacheloropleidingen van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen, studiejaar 2022-2023.

6 De verantwoordelijken voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het toetsbeleid

De Programmaraad stelt de eindkwalificaties, leerdoelen en de inhoud van het programma vast. De onderwijsdirecteur bewaakt de kwaliteit en organisatie van het onderwijs. Onder verantwoordelijkheid van de onderwijsdirecteur wordt in samenwerking met de Examencommissie het Toetsplan opgesteld. Hierin wordt geborgd dat de eindkwalificaties van de opleiding worden getoetst. De Examencommissie is verantwoordelijk voor de uitvoering en controle op naleving van dit plan.

De examencommissie

Krachtens de WHW berust de verantwoordelijkheid voor de organisatie, uitvoering en kwaliteit van de toetsing bij de Examencommissie, blijkend uit:

- het op- en/of vaststellen van de te hanteren opstellingsprocedures, beoordelingsprocedures, beoordelingscriteria en de cesuurbepaling voor toetsen en tentamens;
- het aanwijzen van de verantwoordelijken (examinatoren) voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van de toetsing;
- het vaststellen van de wijze van periodieke evaluatie van het geheel aan toetsing, inclusief de evaluatie van de validiteit en betrouwbaarheid van de tentamens, de normering en de opstellingsprocedures (aan de hand waarvan zo nodig acties worden ondernomen);
- het evalueren van het toetsplan op het kunnen realiseren van de eindkwalificaties van de opleiding;
- het er op toezien dat er wordt getoetst conform het beschrevene in het toetsplan.

De Examencommissie rapporteert jaarlijks over haar werkzaamheden aan het faculteitsbestuur.

Verantwoordelijkheid instelling/faculteit

Het Faculteitsbestuur ondersteunt de betrokkenen (Examencommissie, docenten) met scholing, zorgt voor een optimale regelgeving, een goede organisatie en logistiek van de toetsing, en een goede infrastructuur. Het Faculteitsbestuur laat de Examencommissie onafhankelijk opereren en legt geen voorwaarden voor het functioneren en de besluitvorming op.

Verantwoordelijkheid examiner

De examiner zorgt voor adequate toetsing (inhoud, vorm, beoordeling), en wordt hiervoor aangesteld door de Examencommissie. De eisen die gehanteerd worden bij de aanstelling van Examinatoren zijn vastgelegd in de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie PedOn (studiejaar 2022-2023).

Verantwoordelijkheid student

Van de student kan worden verwacht dat deze betrokken en actief studeert, en zich tijdig en serieus voorbereidt op de toetsen. De student dient zich in te schrijven volgens de geldende regels voor tentameninschrijving. De student dient op de hoogte te zijn van de consequenties van frauduleuze handelingen.

7 De wijze van periodieke evaluatie

Om te borgen dat de afgestudeerden ook daadwerkelijk aan de eindkwalificaties van de opleiding voldoen, neemt de Examencommissie jaarlijks een steekproef uit toetsen evenals een steekproef uit de theses waarbij zij aan de hand van de criteria bij toetsen en de criteria voor de theses kan bepalen of afgestudeerden voldoen aan tussendoelen en de eindkwalificaties van de opleiding. De Examencommissie rapporteert aan het Faculteitsbestuur in het Jaarverslag Examencommissie. Indien nodig geeft zij bij het Faculteitsbestuur aan dat herziening van het toetsplan door de opleiding noodzakelijk is. De onderwijsdirecteur bespreekt indien nodig de uitkomsten van het Jaarverslag met de Programmaraad in het licht van vaststelling van de eindkwalificaties.

8 Bijlagen

Bijlage 1: Dublin-descriptoren op bachelorniveau

Bijlage 2: Overzicht van mogelijke toetsvormen

Bijlage 3: Matrix Eindkwalificaties

Bijlage 4: AOLB-competenties (ter informatie)

Bijlage 1: Dublin-descriptoren op bachelorniveau:

- I. *Kennis en inzicht*: de student heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.
- II. *Toepassen kennis en inzicht*: De student is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.
- III. *Oordeelsvorming*: De student is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
- IV. *Communicatie*: De student is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.
- V. *Leervaardigheden*: De student bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.

Bijlage 2: Overzicht van mogelijke toetsvormen

ST/MC	schriftelijk tentamen MC
ST/ES	schriftelijk tentamen Essay
OBT/MC	open boek tentamen MC
OBT/ES	open boek tentamen Essay
MT	mondeling tentamen
OP	opdracht (incl. verslaglegging)
CP	computerpracticum (incl. verslaglegging)
PRES	presentatie
TH	Thesis
ET	eindtoets
TT	tussentoets/deelopdracht (moet meewegen voor eindcijfer en herkanst kunnen worden om als TT te kunnen worden aangemerkt)

Opmerking bij het lezen van de tabellen

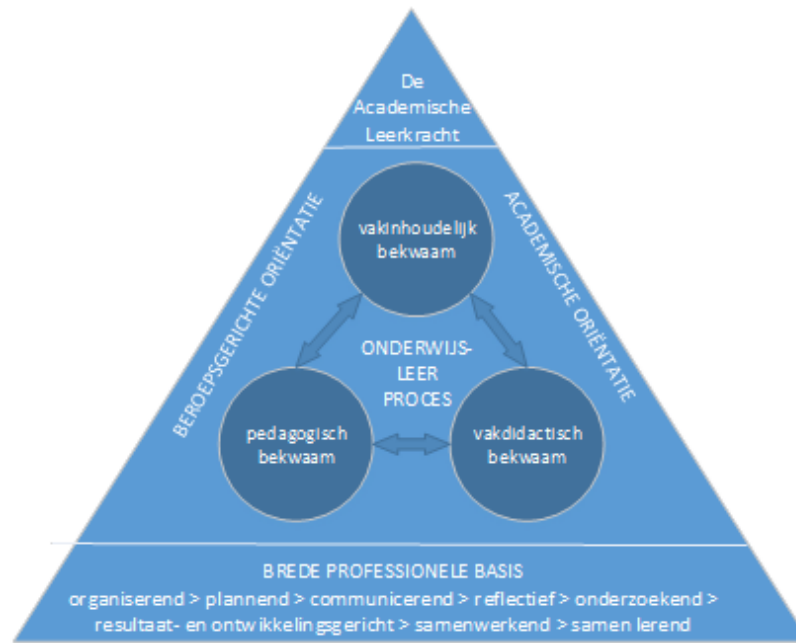
Notaties als **1-4** en **I-IV** dienen te worden gelezen als **1 t/m 4** (1,2,3,4) en **I t/m IV** (I,II,III,IV).

Bijlage 3: Matrix Eindkwalificaties

		1. Vakinhoudelijke kennis en ir					2. Onderzoek en Rapportage						3. Professionele vaardigh				4. Oordeelsvorming		5. Leervaardi		Dublindescriptoren					
		Generiek			AOLB		Generiek						AOLB		GenerAOLB		Generiek									
		1a	1b	1c	1d	1e	2a	2b	2c	2d	2e	2f	3a	3b	3c	3d	4a	4b	4c	5a	5b	I	II	III	IV	V
Jaar 1																										
PABA-H101	Stage & SLB				x										x					x	x				x	x
PABA-A108	Ontwikkelings- en onderwijspsychologie 1	x	x																						x	x
PABA-H112	Taal 1				x								x	x	x	x									x	
PABA-H113	Leren lesgeven & reflecteren 1	x		x	x	x							x	x			x	x	x						x	
PABA-A109	Pedagogische taken van het onderwijs	x	x		x	x							x	x	x	x			x	x					x	
PABA-H114	Rekenen 1				x	x										x			x							x
PABAP046	Inleiding in de (onderwijs)sociologie	x	x	x													x	x	x						x	
PABA-A110	Inleiding Onderzoek						x																		x	x
PABA-H107	Leren lesgeven & reflecteren 2				x											x				x					x	
PABA-A113	Inleiding Onderwijswetenschappen	x			x												x			(x)					x	
PABA-H109	Wereldoriëntatie 1				x	x	x							x		x				x					x	
Jaar 2																										
PABA-H201	Stage & SLB				x											x					x	x			x	x
PABA-A210	Ontwikkelings- en onderwijspsychologie 2	x	x		x									x	x	x	x	x	x	x					x	x
PABA-H203	Spel en ontwikkeling in groep 1-2	x	x	x	x	x		x					x			x									x	
PABA-A212	Methoden en technieken van onderzoek 1						x	x	x	x	x						x									
PABA-H210	Rekenen 2				x											x										x
PABA-A213	Statistische Modellen 1						x			x	x														x	
PABA-H211	Taal 2				x											x										
PABA-A215	Gespreks- & interviewpracticum	x			x		x	x	x				x	x		x				x	x				x	
PABA-A214	Diagnostiek en Interventie in het Onderwijs	x	x	x	x	x							x		x	x			x	x					x	
PABA-H206	Wereldoriëntatie 2				x								x			x			x	x					x	
PABA2056	Testtheorie	x			x	x	x		x				x								x				x	
Jaar 3																										
PABA-H301	Stage & SLB				x	x							x	x	x	x			x	x	x	x			x	x
PABA-A307	Zorg voor leren	x	x		x	x		x	x				x	x	x	x	x								x	
PABA-A308	Gedrag in de Klas	x	x	x	x	x			x				x	x	x	x									x	
PABA-A312	Onderwijsontwerp voor taalgerichte wereldoriëntatie	x			x	x				x			x	x	x		x	x							x	
PABA-A310	Methoden en technieken van onderzoek 2	x					x	x	x	x	x	x									x	x			x	
PABA-H312	Capita Selecta				x	x	x	x	x	x	x														x	
Jaar 4																										
PABA-H401	Stage & SLB		x		x	x	x						x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x
PABA-A412	Bachelorwerkstuk						x	x	x	x							x				x	x			x	x
PABA-A405	Evidence-based interventies in het onderwijs	x	x	x	x		x			x					x					x					x	
PABA2058	Statistische modellen 2						x	x		x															x	
PABA-A402	Onderwijs, organisaties en onderwijsverandering	x			x										x		x	x							x	
PABA-A309	Ontwikkelings- en onderwijspsychologie 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x						x	x	x	x	x				x	x

Bijlage 4: AOLB-competenties (ter informatie)

De doelstellingen van de AOLB zijn gebaseerd op het profiel van de AOLB-leraar zoals hiervoor beschreven, de eindkwalificaties van de bachelor Pedagogische Wetenschappen en de landelijk vastgestelde bekwaamheidseisen voor leerkrachten primair onderwijs van de Onderwijscoöperatie. De doelstellingen van Pedagogische Wetenschappen houden in dat de student academisch gevormd wordt, kennis, vaardigheden en inzicht verwerft op het betreffende gebied en zodoende toelaatbaar is tot de masters Pedagogische Wetenschappen en Onderwijswetenschappen. De doelstellingen van de Pabo komen voort uit de bekwaamheidseisen, dat wil zeggen, een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze. Aan de drie bekwaamheidseisen voor het onderwijsleerproces ligt een brede professionele basis ten grondslag, dat wil zeggen, de leerkracht heeft een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding, is reflectief, kan goed organiseren, plannen, samenwerken en samen leren (zie Figuur 1). Het eindniveau van beide opleidingen voldoet aan het niveau zoals beschreven in de Dublin descriptoren, de oriëntatie verschilt: de WO-bachelor heeft een academische oriëntatie, de HBO-bachelor een beroepsgerichte oriëntatie.

Figuur 1: Een brede professionele basis en de kern van het beroep van academische leerkracht.

De eindkwalificaties (incl. Dublindescriptoren) van de bachelor Pedagogische Wetenschappen zijn opgenomen in bijlage C. In het toetsplan AOLB (zie Nestor) zijn per curriculumonderdeel (d.w.z. voor de 180 EC die onderdeel uitmaken van de PW-bachelor) leerdoelen geformuleerd en gekoppeld aan deze eindkwalificaties.

De drie bekwaamheidseisen en de brede professionele basis zijn uitgewerkt in 6 AOLB-competenties. Aan het einde van de opleiding moet de student zich op voldoende niveau hebben ontwikkeld in deze competenties. Zij geven een samenhangend beeld van de eisen die aan een academisch gevormde leraar basisonderwijs worden gesteld. In het curriculumoverzicht wordt per curriculumonderdeel (d.w.z. voor de 240 EC die onderdeel uitmaken van de pabo-bachelor) aangegeven aan welke competenties wordt gewerkt. In elk studiejaar komen alle competenties aan de orde, maar per studiejaar kan het accent op een competentie verschillen. Het niveau waarop de student moet functioneren wordt elk studiejaar hoger.

De AOLB competenties worden hieronder weergegeven. De AOLB competenties 1 t/m 3 zijn afgeleid van de landelijke pedagogische, vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheidseisen

van de Pabo's. De AOLB competenties 4 en 5 zijn afgeleid van de brede professionele basis die onder de bekwaamheidseisen ligt. AOLB competentie 6, de academische competenties, zijn afgeleid van het landelijke uitstroombroefiel van het landelijk netwerk universitaire pabo's en zijn academische competenties die direct gerelateerd zijn aan de beroepspraktijk van academische leerkrachten in het basisonderwijs. Voor alle AOLB-competenties geldt dat, daar waar 'kennis' staat, wordt bedoeld: 'Kennis op basis van wetenschappelijke inzichten (wetenschappelijke kennis), praktijkkennis en ervaring', waarmee de academische verzvaring van een deel van het pabo-curriculum wordt aangegeven¹.

De 6 AOLB-competenties zijn:

AOLB competentie 1: Pedagogische bekwaamheid

Pedagogische kennis en pedagogisch handelen volgens een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze.

Kennis:

- a) De student heeft kennis van theorieën en methodieken uit de Pedagogische Wetenschappen.
- b) De student heeft kennis van en inzicht in de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond en weet hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs.
- c) De student heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen.

Kunde:

- d) De student kan theorieën en methodieken uit de Pedagogische Wetenschappen betrekken op zijn pedagogische handelen.
- e) De student kan een veilig pedagogisch klimaat scheppen en een optimale leeromgeving creëren waarin leerlingen gemotiveerd worden om te leren en te ontwikkelen.
- f) De student kan groepsprocessen sturen en begeleiden, grenzen stellen en verwachtingen duidelijk maken aan de leerlingen.
- g) De student kan ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen signaleren, zijn pedagogisch handelen hierop afstemmen en indien nodig met behulp van collega's oplossingen zoeken en doorverwijzen.
- h) De student heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen en doet daar recht aan.

AOLB competentie 2: Vakinhoudelijke bekwaamheid

Eigen kennis, vaardigheden en houding ten aanzien van schoolvakken en vormingsgebieden.

Kennis:

- a) De student beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden gericht op het behalen van de kerndoelen voor primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.
- b) De student heeft een grondige kennis van de basisvakken taal en rekenen en heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in tenminste één van de andere vakken.
- c) De student heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van de leerjaren waarin hij stage loopt, onderbouw, middenbouw of bovenbouw, of een andere geclusterde indeling van leerjaren die binnen een bepaald type school gebruikelijk is.
- d) De student kent de opbouw van een curriculum en de doorlopende leerlijnen. Hij weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op het vervolgonderwijs. De student kent de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum.
- e) De student kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijks leven en voor het vervolgonderwijs.

Kunde: wordt genoemd in competentie 3

¹ Deze AOLB-competenties zijn ingevoerd per studiejaar 2019/2020. Mogelijk zal in 2019/2020 nog beperkt een aantal aanpassingen worden gedaan.

AOLB competentie 3: Vakdidactische bekwaamheid

Eigen kennis, vaardigheden en houdingen ten aanzien van schoolvakken en vormingsgebieden en de bijbehorende vakdidactiek, organisatie- en planningsvaardigheden.

Kennis:

- a) De student weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren en kan zijn onderwijs hierop afstemmen.
- b) De student heeft kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die herkennen in het leren van zijn leerlingen.
- c) De student kent verschillende methodes en criteria waarmee hij de bruikbaarheid ervan voor de leerlingen kan vaststellen. Hij kent verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen. Hij kan de methode aanvullen en verrijken.
- d) De student weet hoe een leerplan in elkaar zit en kent de criteria waaraan een goed leerplan moet voldoen.
- e) De student heeft kennis van digitale leermiddelen en –materialen. Hij kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen ervan.
- f) De student kent verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond ervan. Hij kent de criteria waarmee de bruikbaarheid ervan voor zijn leerlingen wordt vastgesteld.
- g) De student kent verschillende doelen van evalueren en toetsen. Hij kent de verschillende, bij deze doelen passende vormen van observeren en toetsen. Hij kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen beoordelen. Hij kan bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie verzamelen en analyseren en op grond daarvan zijn onderwijs bijstellen.
- h) De student heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van de leerjaren waarin de stages zijn uitgevoerd.

Kunde:

- i) De student kan onderwijs voorbereiden, dat wil zeggen:
 - doelen stellen, leerstof selecteren en ordenen;
 - samenhangende lessen uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen;
 - passende en betrouwbare toetsen kiezen, maken of samenstellen.
- j) De student kan onderwijs uitvoeren en het leren organiseren, dat wil zeggen:
 - een adequaat klassenmanagement realiseren;
 - groeperingsvormen, lesovergangen en onderwijstijd effectief inzetten en leerlingen taakgericht houden door een afwisseling van in- en ontspanning, ook als de leerkracht niet in de buurt is;
 - aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken en leerlingen motiveren om deze te halen;
 - de leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen;
 - doelmatig gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en –middelen;
 - de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrenge en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen.
 - de leerling begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak;
 - samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid stimuleren.
- k) De student kan onderwijs evalueren en ontwikkelen, dat wil zeggen:
 - de voortgang volgen, de resultaten toetsen en analyseren en beoordelen.
 - feedback vragen van leerlingen en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces.
 - leerproblemen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.

AOLB competentie 4: Communiceren, samenwerken en samen leren

- a) De student kan samenwerken met collega's en betrokkenen buiten school, met aandacht voor taakhoudelijke, communicatieve en sociale aspecten.

- b) De student kan met de mentor en andere teamleden de verdeling van het werk afstemmen en neemt zo mogelijk deel aan teamscholingsactiviteiten en -besprekingen.
- c) De student kan bijdragen aan een goed functioneren van de schoolorganisatie en een goed pedagogisch, vakinhoudelijk en vakdidactisch klimaat op de school.
- d) De student kan contacten onderhouden en het pedagogisch handelen afstemmen met ouders/verzorgers van leerlingen en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn.
- e) De student kan samenwerken met instellingen buiten de school (bijv. theater, museum, bibliotheek, kerk) bij het ontwerpen van onderwijs.
- f) De student kan advies vragen aan collega's of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie zoals supervisie en intervisie.
- g) De student kan zijn pedagogisch-didactische aanpak en inhoud van zijn onderwijs uitleggen en verantwoorden.

AOLB competentie 5: Reflectie, resultaat- en ontwikkelingsgericht handelen

- a) De student is in staat om kritisch op het eigen handelen te reflecteren en zo nodig bij te sturen op basis van relevante kennis (o.a. over reflectie) en praktijkervaring waarin de wisselwerking tussen theorie en praktijk centraal staat.
- b) De student kan nadenken over de ontwikkeling van het vak van leerkracht, begrijpt pedagogische en onderwijskundige vraagstukken vanuit verschillende perspectieven (waaronder perspectieven van andere (onderwijs)professionals en ouders/verzorgers), heeft een onderbouwde visie op onderwijs en kan op basis hiervan bijdragen aan de verbetering van het vak van leerkracht.
- c) De student kan op grond van wetenschappelijke kennis, praktijkkennis (stages) en ervaring tot oordeelsvorming komen en hier zijn professionele handelen op baseren.
- d) De student is in staat om zich academisch en professioneel verder te ontwikkelen op basis van wetenschappelijke kennis, praktijkkennis (stages), ontvangen feedback en ervaring.
- e) De student kan bijdragen aan de pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken in de onderwijsontwikkeling in zijn school.

AOLB competentie 6: Academische competenties

Academische competenties die direct gerelateerd zijn aan de beroepspraktijk van academische leerkrachten in het basisonderwijs. Voor een totaaloverzicht van de eindkwalificaties PW-AOLB zie bijlage C.

- a) De student is in staat om (wetenschappelijk) onderzoek op waarde te schatten.
- b) De student kan uitkomsten van (wetenschappelijk) onderzoek vertalen naar de eigen lespraktijk en vertalen naar adviezen voor collega's, bestuurders, ouders/verzorgers, etc.
- c) De student kan een voortrekkersrol vervullen bij de schoolontwikkeling door de in de opleiding verworven kennis en vaardigheden, en de kennis verworven door (eigen) (wetenschappelijk) onderzoek en ervaring delen met collega's en inzetten voor de verbetering van het onderwijs.
- d) De student beheerst academische informatie- (informatie zoeken & selecteren, kritisch analyseren, synthetiseren) en onderzoeksvaardigheden en kan dit inzetten in de eigen lespraktijk.